

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. S. Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Lilia Vasilevici,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici împotriva Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat și a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Lilia Vasilevici împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 10 februarie 2017 Lilia Vasilevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat și a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată Lilia Vasilevici a indicat că prin hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 noiembrie 2016, p. 4.1., a fost respinsă cererea sa și nu a fost admisă în profesia de avocat, refuzul nefiind motivat.

A relatat că în temeiul art. 14 din Legea RM nr. 793 din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ, a formulat și la 28 decembrie 2016 a depus cererea prealabilă împotriva hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 noiembrie 2016 și a solicitat admiterea cererii prealabile cu modificarea hotărârii din 29 noiembrie 2016 pentru a fi admisă în profesia de avocat. Comisia de licențiere a profesiei de avocat a examinat cererea prealabilă depusă și prin hotărârea din 12 ianuarie 2017 a respins-o, de asemenea fără o anumită motivare.

A menționat că hotărârea contestată din 29 noiembrie 2016 este contrară Legii RM nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, în special art. 10, care stabilește condiții necesare pentru admiterea în profesia de avocat: - cetățenia Republicii Moldova, - capacitatea deplină de exercițiu, - diplomă de licențiat în drept, reputația ireproșabilă, - susținerea examenului de calificare. Persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de

calificare dacă în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

A invocat că a fost numită prin Decretul Președintelui RM din 08 octombrie 1996 în funcția de judecător al Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și eliberată din funcție pentru comiterea unei abateri disciplinare prin Decretul Președintelui RM semnat la 19 mai 2015, publicat la 22 mai 2015.

A susținut că a avut o vechime în funcție de judecător - mai mult de 18,5 ani, ceea ce îi permite să pretindă la profesia de avocat; cetățenia Republicii Moldova, capacitatea deplină de exercițiu, diplomă de licențiat în drept, reputația ireproșabilă - nu au fost contestate.

Deoarece hotărârea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 noiembrie 2016 prin care i s-a refuzat în admitere în profesia de avocat nu este motivată, poate numai să presupună că, faptul eliberării sale din funcția de judecător pentru comiterea unei abateri disciplinare, a servit drept bază pentru respingerea solicitării sale.

Însă, al.3 art.10 al Legii RM nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură a stabilit condițiile când persoana nu se consideră cu reputație ireproșabilă și cererea ei nu se admite: - a fost condamnată anterior pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; - nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracțiuni; - anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice din motive compromițătoare; - a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromițătoare sau eliberată, din aceleași motive, din funcția de judecător, notar, consultant juridic și funcționar public; - comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic avocatului; - prin hotărârea instanței judecătorești, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

A concretizat că nu a fost condamnată, nu are antecedente penale, anterior nu a exercitat activitatea de avocat, nu a fost concediată/eliberată din organele de drept din motive compromițătoare, a fost eliberată din funcția de judecător în urma unei abateri disciplinare: a aplicat eronat prevederile art. 90 CP al RM persoanei condamnate pentru o infracțiune deosebit de gravă. Consiliul Superior al Magistraturii a considerat necesar de a propune Președintelui R. Moldova de a o elibera din funcția de judecător.

A menționat că Consiliul Superior al Magistraturii și Președintele R. Moldova au ignorat faptul că avea o vechime în muncă în funcție de judecător aproape 19 ani, 30 de ani - în organele drept, a fost președintele instanței, candidat la funcția de judecător la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, a avut contract cu Institutul Național de Justiție pentru serviciul perfecționare a candidaților la funcția de judecători, a fost apreciată cu Diplomă de onoare. A fost eliberată din funcție pentru o greșală de rutină, care se comite și până la ziua de astăzi, dar nici un judecător nu este eliberat din funcție.

A precizat că nu s-a motivat/demonstrat precum că comportamentul sau activitatea sa este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului. Nu există hotărârea instanței judecătorești, care să stabilească un abuz prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

A considerat că refuzul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 noiembrie 2016 de a nu o admite în profesia de avocat, este unul neîntemeiat, situație care îi cauzează prejudicii considerabile de ordin moral și material.

A solicitat recunoașterea ca neîntemeiat refuzul de admitere în profesia de avocat, emis în baza hotărârilor din 29 noiembrie 2016 și 12 ianuarie 2017; anularea hotărârilor Comisiei de licențiere a profesiei de avocat din 29 noiembrie 2016 și din 12 ianuarie 2017 în partea respingerii cererii privind admiterea în profesia de avocat, ca fiind ilegale; obligarea Comisiei de licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din RM să o admită în profesia de avocat, cu eliberarea licenței.

Pe parcursul examinării cauzei, cererea a fost concretizată, prin formularea pretențiilor împotriva copărașilor indicați (f.d. 98).

Prin hotărârea din 24 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Lilia Vasilevici și a fost menținută hotărârea din 24 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 19 iunie 2018 Lilia Vasilevici a declarat recurs și la 06 august 2018 – recurs suplimentar, împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 08 august 2018 a Curții Supreme de Justiție recursul, declarat de către Lilia Vasilevici, a fost considerat inadmisibil.

La data de 18 octombrie 2018 Lilia Vasilevici în temeiul art. 449 lit. e¹) Cod de procedură civilă a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat ca la data de 03 iulie 2018 Curtea Constituțională la sesizarea nr.61 g/2018 a emis hotărârea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, în special a declarat neconstituțional textul „în partea ce ține de procedura de organizare a examenelor. Calificativul acordat nu poate fi contestat” din art. 43 alin. (4) al Legii cu privire la avocatură.

A considerat că concluziile Curții Constituționale sunt relevante cazului ei.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Lilia Vasilevici împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 23 noiembrie 2018, în termenul prevăzut de lege, Lilia Vasilevici a declarat recurs împotriva încheierii din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie casata decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că încheierea contestată este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel a interpretat eronat situația legală a cazului.

A menționat că concluziile Curții Constituționale din hotărârea nr. 18 din 03 iulie 2018 sunt relevante cazului ei și permit repararea situației de drept eronate, admise de instanțele naționale la judecarea prezentei cauze.

La data de 03 ianuarie 2019, în adresa intimațiilor Comisia de Licențiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaților din RM și Ministerul Justiției a fost expediată copia recursului declarat de către Lilia Vasilevici cu înștiințarea depunerii referinței.

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art.451 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul menționează că, temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile sunt arătate în art. 449 Cod de procedură civilă, în mod exhaustiv.

Din materialele dosarului rezultă că drept temei de revizuire a deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, Lilia Vasilevici a invocat prevederile art. 449 lit. e¹) din Codul de procedură civilă.

Așadar, potrivit art. 449 lit. e¹) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului.

La caz, Lilia Vasilevici solicitând revizuirea deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a arătat că, prin hotărârea Curții Constituționale din 03 iulie 2018 au fost declarate neconstituționale sintagmele „în partea ce ține de procedura de organizare a examenelor. Calificativul acordat nu poate fi contestat” de la aliniatele (4) art. 43 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, prevederi de care susține revizuirea urma să se conducă instanța la adoptarea hotărârii contestate.

În acest sens, Colegiul reține însă că, soluția instanței de judecată nu a fost întemeiată pe prevederile art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, deoarece nu are tangență cu fondul pricinii și nu poate servi temei de revizuire a hotărârii din 24 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău. Or, deținând anterior funcția de judecător, în conformitate cu art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură, recurenta era scutită de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare.

Astfel, Colegiul punctează că, articolul invocat de revizuentă supus controlului constituționalității, nu schimbă în esență soluția instanței de judecată și prin urmare, nu constituie temei de revizuire conform art. 449 lit. e¹) CPC.

În circumstanțele relevate, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele invocate în recurs, deoarece sunt lipsite de suport legal și nu pot constitui temei de admitere a recursului în sensul declarat, cu atât mai mult că argumentele recursului sunt similare celor invocate și în cererea de revizuire cărora le-a fost dată o apreciere justă de către Curtea de Apel Chișinău.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, Curtea de Apel Chișinău examinând temeiurile de revizuire, corect a stabilit că

cererea de revizuire depusă de către Lilia Vasilevici, nu se încadrează în prevederile legale statuate la art. 449 CPC.

Or, admiterea cererii de revizuire, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale.

Sub acest aspect, instanța de recurs reiterează că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecării în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, de aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 CPC.

O cerere care nu conține nici unul din aceste temeiuri nu poate fi admisă ca întemeiată, fiind inadmisibilă încercarea de rediscutare a unei hotărâri irevocabile.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană cu mai multe ocazii a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6§1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. România, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Lilia Vasilevici.

Se menține încheierea din 08 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici împotriva Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat și a Uniunii Avocaților din Republica Moldova, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Mariana Pitic

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru